

מה קורה בספריות?

**להלן סקירה קצרה על מה קרה ומה עתיד לקרות
בספריות בתחום התרבות בעקבות תוספת התקציב**

יונה תנעמי, מנהלת הספריות הציבוריות פרדס-חנה כרכור:

כמובן שכל פעולות התרבות התאפשרו הודות לתיקון בחוק הספריות. התקציב לתרבות שקיבלנו ממחלקת הספריות, עזר לנו מאד להכניס פלח גדול של ילדים וקוראים חדשים שפתחו מנוי כתוצאה מהחשיפה שנעשתה בזמן שעת סיפור.

השנה החולפת הייתה פורייה מאד ויש לנו תוכניות חדשות גם לשנה הבאה. בפתח שבוע הספר העברי, פרט לשעות סיפור לילדים, נקיים דו שיח סופרים מימין ומשמאל עם הסופרות אמונה אילון ואורלי קסטל בלום. אנו מתעתדים לפתוח סדנא בשם "מטיילים עם סיפורים" בת עשרה מפגשים להורים וילדים.

מסע לעולם הסיפורים המופלא, לגלות, לדמיין, להמציא ליצור ולעוף על כנפי הדמיון.

מתכוננים לעלות הצגה לסוכות ועוד הפתעות. אצלנו הספרייה היתה תמיד מרכז תרבות אבל כמו בכל הספריות לאחרונה זה התפתח יותר גם הודות לרכישת יותר מחשבים והעמדתם לרשות קהל הגולשים.

שש לוביש מנהלת ספרייה אזורית ערבה

השוברים עודדו מאד את העניין בספרייה, שפונה לקהלים חדשים בזכות המשאבים מוקצים לאירועי תרבות. ספרים יש גם בחנות, אנחנו מציעים משהו אחר, במקום קטן כמו שלנו אנשים באים יותר, וכך אנו מרוויחים פעמיים, גם כשהם מגיעים לספרייה וגם כשהם נחשפים למפגשים התרבותיים. ערכנו מפגש עם הסופר דוד גרוסמן, 120 איש הגיעו למפגש איתו. למחרת הוא נפגש עם ילדים בכיתה א.

אחד הדברים שמאד אפייני בערבה, בגלל המרחק, אני מזמינה את האנשים ללון, והם זוכים גם להופיע בפני הקהל וגם מכירים חבל ארץ אחר.

במסגרת מפגשי הסופר, פרט לגרוסמן היו אצלנו ישראל סגל, יוכי ברנדס, דן בניה סרי.

דרך המפגשים הספרותיים, אנשים מגיעים לסניף המרכזי ונחשפים יותר. אנשים מזהים את הספרייה האזורית עם מפגשי ספרות. בנוסף, הספרייה המרכזית נותנת יותר שירותי עיון. הסניפים נותנים שירות טוב לספרי קריאה. אצלנו זה יותר מרכז למידה, מידע.

אנחנו בערבה חוגגים את שבוע הספר בספטמבר, בקיץ חם מדי. אנחנו קוראים לזה "מדברחוב" ששם אנחנו מקיימים יריד ספרים ובמקביל, בשיתוף עם המתנ"ס פעילויות נוספות.

אני מזמינה לפתיחת "המדברחוב" סופר. השנה יגיע צבי ינאי.

איך יוצרים קשר עם הסופרים? קשר אישי, שמעתי את גרוסמן לפני שלוש שנים בכנס של מרכז ההדרכה לספריות, ניגשתי אליו ויצרתי קשר, זה לקח שלוש שנים אבל היה שווה...

אני מוכרחה לראות בעצמי את המרצים. למשל, נסעתי ללהבים, שעה וחצי נסיעה, לראות את יוכי ברנדס מדברת. אם זה מוצא חן בעיני, אני מציגה את עצמי ומזמינה אותם.

לילה לבן בספרייה

אדווה שלו, מנהלת הספרייה ברמת השרון מספרת על פעילות ייחודית שחלה בספריית רמת השרון זו השנה השלישית: מתקיימים שישה שבועות מפגשים בשנה, החודש ציינו את הלילה הלבן ה-18, בכל שישה שבועות מתקיים לילה לבן. סביב הלילה הלבן אנו מקיימים עוד שני אירועים מרכזיים: אירוע הוקרה למדריכים שמשותפים, בני הנוער, אירוע להם ולהוריהם, ובשבוע הספר אנו עושים "כנס ילדי הלילה הלבן", מחלקים להם תעודת ותקליטור עם פעילויות. כל שנה לוקחים חלק בפעילות כ-180 ילדים, בכיתות ג'. בקרוב נקיים פיילוט לכיתות ז' בעקבות דרישה מההורים.

בלילה הלבן אנחנו מתחילים בשעה 21:00 בחלוקת חולצות, תגים וסיפורי לילה, להיכנס לאווירה, כל זאת בחשיכה מוחלטת. הילדים מתחלקים לקבוצות, לכל קבוצה יש צבע, בחרים ספר להמלצה, מתכנסים למעגל קריאה, כשהמטרה של כל ילד לשכנע את הקבוצה לבחור בספר האהוב עליו. מתקיימים דיונים על הספר במהלך הלילה. לאחר מכן, שעת סיפור עם ראש העיר; בחצות מחלקים שוקו ועוגית ומפגש עם הסופרת חנה ליבנה עד אחת בלילה. אחר כך מתקיימת פעילות על פרזנטציה של הספר, בסוף הלילה יש מליאה. צריך לשכנע את המליאה לבחור בספר. בסביבות 2 בלילה הולכים לישון, צופים בסרט ונרדמים. בבוקר מתארגנים ומציגים את הספרים נבחרים להורים שמביאים ארוחת בוקר. במהלך הלילה הצוות הטכני של המדריכים עושה מצגת של כל מה שהיה במהלך הלילה. אחרי ארוחת הבוקר וצפייה במצגת, נפרדים לשלום ב-9 בבוקר.

גילה גבאי, מנהלת הספרייה העירונית בדימונה

יש שינוי. עכשיו אפשר לעשות הרבה יותר, אני יכולה להמשיך בסדנא עם רוני סומק שעד כה מימן מרכז ההדרכה במסגרת פרויקט "קהילה כותבת".

בשנה הבאה נוכל לעשות פעילויות לילדי גנים, לשלם לכל מספרי הסיפורים. כל גני הילדים נפגשו עם דתיה בן דור, עשינו שבוע חינוך בדימונה, גנים צעירים נפגשו עם בתה של מיריק שניר, ליאור שניר.

היה מפגש עם עמוס עוז, לכבוד יום הולדתו, מפגש מרגש שפתח את שבוע החינוך. מפגש מרגש של המופע "ועכשיו תור הזהב" של מרכז ההדרכה לספריות עם קבוצת סבים וסבתות. כמאה עשרים איש הגיעו והתרגשו...

עשינו ערב משוררים מהדרום, הזמנו יוצרים מהדרום, ישבו ודנו עם קבוצת קהל, מה אפשר לעשות על מנת להעלות את קרנו של הדרום, היה דיון פורה, היו הרבה אוהבי שירה בקהל, אמרו שימשיכו ויהיו בקשר.

יש לנו קבוצה ששומעת מפי רב אגדות חז"ל, פעם בשבוע יש חוג ביבליותרפיה, בה למדנו את הסיפור "תפוחים מן המדבר" במשך שבועות רבים עסקנו בסיפור, היה דיון ער. קבוצה אחת המחיזה תמונה מתוך הספר, הזמנו הבנים והנכדים של אנשי הקבוצה ובעקבות ההמחזה היה דיון. חלק מהנכדים הם כבר אנשים מבוגרים, היה נהדר.

בעקבות התקציב החדש, יש אפשרות לשיתופי פעולה, אני מגיעה עם תקציב אז מסתכלים אלי אחרת ונפתח פתח לעוד פעילויות.

כמובן ממשיכים עם שעות סיפור ותיאטרון בובות לילדים ומופעים מוסיקליים לילדים. אלו מופעים יקרים וסוף סוף אנחנו יכולים לממן ולשתף קהלים חדשים. התשלום של הילדים הוא סמלי בלבד.

בשנה הבאה אני רוצה לעשות משהו עם ספרות, קולנוע ופילוסופיה. ישמעו הרצאה ויצפו בסרט ואחר כך יהיה דיון. יהיו סרטים סביב נושאי ספרות אבל גם בנושאים פילוסופיים.

בשבוע הספר אנחנו מביאים סופרים לילדים ולנוער, כל יום, בוקר צהריים וערב פעילויות. בסוף כל שעת סיפור הם מקבלים ספרון.

עוד בשבוע הספר, רוני סומק במפגש סיום חגיגי, משה אוחיון עם מפגשי כתיבה לנוער. ועוד ועוד.

מנהלת רשת הספריות בירושלים, רוקסנה פטלרסקי:

בעקבות תוספת התקציב, הצלחנו להעלות את איכות מספרי הסיפורים וכמובן את תדירות הפעילות.

הפעילות מתקיימת בכל הסניפים בעיר ע"י מספרי סיפורים ברמה מאד גבוהה. פעמיים בשנה עורכת הספרייה אירועים גדולים, פתיחה חגיגית של שנה"ל ושבוע הספר.

במסגרתם אנו מזמינים הצגות לילדים שהספרות במרכזן, השוברים אפשרו להזמין הצגות באמת ברמה גבוהה. בנוסף, עשינו מפגשים עם סופרים לגילאי בית הספר.

קיימנו סדנא מאד מעניינית "סיור וציור במרחבי הבריאה" בהנחיית חמוטל פישמן. למעשה זו סדנת אמנות למבוגרים, זאת אומרת יצאנו מהתחום הספרותי, למרות שספרים היו חלק מהסדנה כי הנושא היה מיתוסים והשתמשנו בספרים. מאד חשוב לציין שגם יצאנו בפרסום באינטרנט עירוני וגם בפרסום בעיתון ועם עיצוב מיוחד, פרסום עולה הרבה כסף ועכשיו אנחנו יכולים לממנו, להשקיע בעיצוב, כמובן שלא "בזבזנו", לקחנו הצעות מחיר ולא הסתנוורנו מהתקציב. יש לנו גם קונצרטים בספרייה למוסיקה ומועדון קריאה.

אנחנו מאד מרוצים מהעשייה החדשה. ערכנו מפגשים למבוגרים ונוער עם סופרים. לכל הפעילויות שעשינו עד כה הייתה היענות מאד יפה, בני הנוער הגיעו בעצמם, הגיעו עם ספרים, הסופרים חתמו, היה נהדר.

הקמנו ביתן ביריד הספרים, גם שם היו מפגשים עם סופרים ושעת סיפור. אני מקבלת גם מיילים ועדכונים מקולגות שלי ואני מאד מתרשמת. אני משתדלת לפזר את הפעילות לסניפים, לשכונות, ליד הבית.

יוצאים מהאלבום במטה אשר

הודות לתוכנית האסטרטגית החדשה שמובילה המח' לספריות והתוספת התקציבית שניתנה לספריות בעקבות התיקון לחוק הספריות (2007), זכות הספריות לעידוד בפיתוח פרויקטים קהילתיים.

פרוייקט ייחודי שהחל לקרום עור וגידים כבר לפני 5 שנים הינו "האלבום המשפחתי של מטה אשר", מאגר מידע של המורשת המקומית שנוצר ע"י הספרייה האזורית מטה אשר. תושבי המועצה, בראשות הספרייה האזורית, מכינים במשותף אלבום תמונות משפחתי של תושבי המועצה, באינטרנט. האלבום מחבר בין העבר המפואר של ישובי המועצה, לתהליך ההתחדשות והעתיד המבטיח באופק עם התרחבות הישובים. התושבים הוותיקים מוזמנים להציג את ההיסטוריה הישובית כפי שהיא משתקפת בתמונות המשפחה, ספרי ישוב, ומסמכים מסוגים שונים. התושבים החדשים מוזמנים להשתלב ולהתערות בישובים, תוך הצגת ההיסטוריה המשפחתית ותהליך הגעתם אלינו. זוהי הזדמנות נוספת לספריות לפתוח את שעריהן וליצור קשר עם קהל קוראיהן הוותיק והמתחדש.

השנה, מספרת **טל דורון**, מנהלת הספרייה האזורית מטה אשר, יוצאים בספרייה מהאלבום: פעילי "האלבום המשפחתי" מהישובים השונים ברחבי המועצה טורחים על פיתוחם של מסלולי סיור בישובים, אשר יבליטו פינות, סיפורים ואנשים מיוחדים. בשלב הראשון מועלים הסיורים באופן וירטואלי, כאשר תוואי הסיור מוצג באינטרנט על גבי הפלטפורמה המקומית השיתופית ויקי מטה אשר. בהמשך מתוכננים הסיורים להיות מוצעים לקהילת הישוב ולקהילה הרחבה יותר במועצה כולה. השבוע יתקיים סיור הפיילוט בקיבוץ געתון. פעילי "האלבום המשפחתי" יסיירו לאורך רחוב אחד בגעתון ויבקרו במיני-מוזיאון המקומי, "הקיבוץ שהיה" http://www.sifriya.org.il/family_album.htm